

Nr 260.

Av herr **Larsson, Sam, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående socialstyrelsens organisation m. m.*

I proposition nr 266 har Kungl. Maj:t för årets riksdag framlagt förslag angående socialstyrelsens organisation m. m.

Däruti upptagas såsom tjänstemän å ordinarie stat i socialstyrelsen efter föreslagen nyorganisation, d. v. s. från och med den 1 januari 1938, bland annat fyra skrivbiträden (lönegrad B 2), ett å 1:a, ett å 4:e och två å 5:e byrån. För pensionsstyrelsen upptagas från och med den 1 januari 1938, då socialstyrelsens sjukkassebyrå (3:e byrån) enligt förslaget överflyttas till pensionsstyrelsen, åtta skrivbiträden å ordinarie stat. I den personalförteckning för pensionsstyrelsen, som Kungl. Maj:t föreslår att tillämpas från och med den 1 juli 1937 till och med den 31 december samma år, förekomma fyra ordinarie skrivbiträden. När socialstyrelsens sjukkassebyrå överflyttas till pensionsstyrelsen, komma fyra av de från socialstyrelsen till pensionsstyrelsen flyttade tjänstemännen att såsom ordinarie placeras i skrivbiträdes grad, ehuru det å sjukkassebyrån för närvarande finnes endast en befattningshavare i denna låga tjänstegrad, medan de övriga äro anställda lägst som e. o. kontorsbiträden (lönegrad B 4).

Olika kvinnliga personalorganisationer inom statens verk ha gång efter annan framfört önskemålet, att skrivbiträdesbefattningarna måtte helt avskaffas, enär placeringen i lönegrad B 2 innebär en undervärdering av ifrågasvarande tjänstemäns arbete och den för denna grad fastställda avlöningen icke är tillräcklig för full försörjning.

När år 1925 inplaceringen av kvinnliga befattningshavare å den dittills för de manliga tjänstemännen gällande löneplanen verkställdes, skedde detta utan värdering av vederbörande befattningshavares arbetsuppgifter, med hänsyn allenast till de lönebelopp, som enligt förut tillämpade grunder utgått till de kvinnliga befattningshavarna. Då det i den för de manliga befattningshavarna gällande löneplanen icke förekom tjänster med så låga lönebelopp, att de i lönehänseende motsvarade de lägsta kvinnliga tjänsterna, utvidgades sagda löneplan nedåt med fyra lönegrader med resultat bland annat, att skrivbiträdestjänsterna placerades i lönegrad B 2.

Ursprungligen åsyftades, att skrivbiträdenas arbetsuppgifter huvudsakligen skulle utgöras av maskinskrivning efter koncept med svensk text samt enklare expeditionsarbete, och såsom kompetensfordran uppställdes endast folkskoleutbildning. Tjänsten var avsedd att i allmänhet vara en slutgrad, dock skulle sådana skrivbiträden, som prövats och befunnits lämpliga för

mera kvalificerade arbetsuppgifter, kunna befordras. Det har emellertid visat sig icke vara möjligt att uppehålla en så långt gående differentiering av arbetet, att endast de allra enklaste göromålen anförtros åt skrivbiträden. Befattningshavarna i denna grad användas numera för arbetsuppgifter, som förutsätta både teoretiska kunskaper och arbetsrutin, och för anställande i såväl skrivbiträdes- som kontorsbiträdesgraderna erfordras i regel långt större kompetens än avgångsexamen från folkskola.

Beträffande arbetet inom socialstyrelsen och pensionsstyrelsen torde detta i mycket ringa utsträckning vara av sådan enklare beskaffenhet, som avsetts för skrivbiträdestjänst. Detta lägre kvalificerade arbete torde därför, såsom nu sker, lämpligen böra utföras av e. o. skrivbiträden under deras nybörjare- och utbildningstid, samtidigt med att de prövas för sådant kvalificerat arbete, vilket berättigar till befordran till e. o. befattningar i lönegrad B 4. Det är därför icke behövt eller ens lämpligt att placera ordinarie befattningshavare i så låg lönegrad som B 2. Såsom förut framhållits, är den för befattningshavare i denna lönegrad utgående avlöningen otillräcklig för full försörjning, vilket är så mycket mer betänkligt, som första ordinarie anställning numera erhålles först efter 10 à 15 års tjänstetid.

Ordinarie skrivbiträdestjänster förekomma icke inom departementen och kommunikationsverken utan endast i ett fåtal centrala ämbetsverk och tullverket, och, såsom ovan nämnts, är det ett gammalt önskemål, att i dessa verk det ringa antal befattningar i denna grad, som alltjämt finnes kvar, helt avskaffas och ersättes med kontorsbiträdestjänster. Då nu viss nyorganisation av här ifrågavarande verk förestår, torde det därför icke vara lämpligt att bibehålla ordinarie tjänster i lönegrad B 2 och än mindre att inrätta nya sådana.

De i sagda proposition föreslagna skrivbiträdestjänsterna å ordinarie stat äro tillhoppa 12, 4 i socialstyrelsen och 8 i pensionsstyrelsen. En placering av dessa tjänster i lönegrad B 4 skulle knappast medföra någon egentlig kostnadsökning för statsverket, eftersom flertalet befattningshavare, som skulle komma ifråga för dessa tjänster, äro e. o. i lönegrad B 4. Räknan man emellertid med hela skillnaden i lönehänseende mellan lönegraderna B 4 och B 2, vilken enligt löneplanen uppgår till 312 kronor för år i högsta löneklassen, blir den maximala kostnadsökningen (inklusive dyrtidstillägg) för 12 tjänster likväl endast några få tusental kronor.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, att i personalförteckningen för socialstyrelsen från och med den 1 januari 1938 upptagas 19 kontorsbiträden å ordinarie stat i stället för föreslagna 15 kontorsbiträden och 4 skrivbiträden, samt att i personalförteckningen för pensionsstyrelsen från och med den 1 januari 1938

upptagas 101 kontorsbiträden å ordinarie stat i stället för 93 kontorsbiträden och 8 skrivbiträden.

Stockholm den 6 april 1937.

Sam Larsson.

J. Sandén.

Mauritz Västberg.
